

ทำไมสองมาตรฐาน

คำวินิจฉัยเรื่องนี้ขอให้ไปอ่านฉบับเต็มด้วยครับ มี ๗ หน้า นำเสนอให้ได้เฉพาะประเด็นไว้เทียบเคียงว่าความผิดเดียวกัน แต่พออยู่คนละหน่วยงานได้รับการปฏิบัติต่างกัน ผู้ทำผิดข้อหาเดียวกันเขาสงสัยจึงขอข้อมูล

เริ่มจากองค์กรตรวจสอบแห่งหนึ่ง ได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทรงพระราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พบว่าจังหวัดหนึ่งมีการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องส่อไปทางทุจริต เป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย มีผู้ถูกกล่าวหา จำนวน ๘๘ ราย มี ๕ ราย สังกัดกรม ก. ซึ่งต่อมา กรม ก. พิจารณาเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาทั้ง ๕ รายกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่นายต้องสู้ สังกัดกรม ข. เห็นว่ามาตรฐานของกรม ก. กับกรม ข. แตกต่างกันมาก เพราะกรม ข. ลงโทษกรณีนี้ นายต้องสู้เป็นวินัยร้ายแรง นายต้องสู้จึงได้มีหนังสือถึงกรม ก. ขอข้อมูลข่าวสารรวม ๓ รายการ คือ ๑) รายงานการสอบสวน บันทึกถ้อยคำของพยานบุคคล พยานหลักฐานและเอกสารอื่นประกอบสำนวน ๒) รายงานการประชุมของ อ.ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรี ที่มีมติพิจารณาผลการสอบสวนเรื่องดังกล่าว และ ๓) คำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้อุทธรณ์ แต่กรม ก. มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า รายการที่ ๑ กระทรวงมหาดไทยกำหนดชั้นความลับไว้ จึงได้ส่งคำขอของนายต้องสู้ไปให้พิจารณา รายการที่ ๒ มีปรากฏพฤติกรรมการกระทำผิด มีชื่อผู้ถูกกล่าวหาและผู้เกี่ยวข้อง จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) รายการที่ ๓ เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) นายต้องสู้จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ กรม ก. มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารให้พิจารณาและชี้แจงว่า นายต้องสู้ไม่ได้สังกัดกรม ก. แม้จะถูกสอบสวนจากคณะกรรมการตามคำสั่งเดียวกันก็ตาม และไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมติ อ.ก.พ. กรม ก. ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำสั่งต้นสังกัด ก็อุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ได้ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ได้ส่งคำขอไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว ซึ่งแจ้งว่าได้เปิดเผยรายงานการสอบสวน รายงานการประชุม อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย และคำสั่งลงโทษเฉพาะของนายต้องสู้ให้แล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ กรม ก. ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ถูกต้องแล้ว รายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ การดำเนินการเสร็จสิ้นและมีคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว แม้นายต้องสู้จะมีได้สังกัดกรม ก. แต่การสอบสวนวินัยเรื่องนี้ “มาจากมูลกรณีเดียวกัน” การเปิดเผยจะทำให้ทราบถึงมาตรฐานการพิจารณาลงโทษข้าราชการที่ผิดวินัย จึงเห็นว่ารายงานการประชุม อ.ก.พ. กรม ก. เปิดเผยได้เว้นแต่ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ให้ปกปิดไว้ ส่วนคำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการสังกัดกรม ก. จำนวน ๕ ราย การสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเสร็จสิ้นแล้วจึงไม่เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) แต่การเปิดเผยจะแสดงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เกิดความน่าเชื่อถือถือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และกรม ก. จึงเปิดเผยได้เว้นแต่ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของผู้ลงโทษทางวินัย เพราะนายต้องสู้ไม่แจ้งเหตุผลว่าจำเป็นต่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองอย่างไร การเปิดเผยจะเป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร การที่อ้างว่าข้อมูลข่าวสารกำหนดชั้นความลับไว้เป็นเพียงระเบียบปฏิบัติภายในหน่วยงานของรัฐ ไม่ใช่เหตุผลในการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน จึงวินิจฉัยให้กรม ก. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องโดยให้ปกปิดชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๖๘/๒๕๖๓)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

คลินิกเถื่อนหรือเปล่า

เรื่องนี้ดีครับ โกลัตุวและเป็นประโยชน์มาก เราเห็นว่าคลินิกทำฟันแถวบ้านแต่งร้านดี ราคาพอรับไหว แต่เพื่อให้แน่ใจจึงขอความเป็นคลินิกที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิตัวเอง ดูเรื่องนี้ครับ

นางสาวพินสวย มีหนังสือถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อผู้ขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาลคลินิกทันตกรรมเชี่ยวชาญ ตั้งแต่เปิดกิจการจนถึงปัจจุบัน ต่อมาสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิเสธไม่เปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และมาตรา ๒๔ จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่อผู้อื่นโดยเจ้าของข้อมูลไม่ได้มีหนังสือยินยอมไม่ได้ นางสาวพินสวยจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า รายชื่อผู้ขอใบอนุญาตให้ประกอบสถานพยาบาลคลินิกทันตกรรมเชี่ยวชาญ เป็นข้อมูลของบุคคลอื่น เป็นเอกสารระบุด้านที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าของคลินิกก็ไม่ได้มีหนังสือยินยอมให้เปิดเผยไว้ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือรายชื่อผู้ขอใบอนุญาตให้ประกอบสถานพยาบาลคลินิกทันตกรรมเชี่ยวชาญ ตั้งแต่เปิดกิจการจนถึงปัจจุบัน เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน ตามมาตรา ๙ (๑) ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) และไม่ต้องให้เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมเพื่อเปิดเผยแก่ผู้อื่น ตามมาตรา ๒๔ ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นเอกสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งปฏิเสธไม่เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวพินสวย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด นำข้อมูลข่าวสารการขออนุญาตประกอบกิจการคลินิกที่ท่านมีอยู่ไปใส่ไว้ที่แฟ้มมาตรา ๙ (๑) ได้เลยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๗๐/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ข้อมูลคนต่างด้าว

ธนาคารจ่ายเงินเข้าซื้อรถยนต์ไปแล้ว มีสัญญาค้ำประกันวางไว้ แต่ต่อมาคนซื้อไม่จ่าย คนค้าขายไป ก็ให้ไปตามชีวิตคนค้าอยู่ที่ไหน เพราะที่อยู่ที่ให้ไว้ไม่อยู่แล้ว เรื่องนี้จะเจอตัวไหม ไปดูกัน

นายติดตามเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วงจากธนาคาร ประสงค์จะขอทราบข้อมูลที่อยู่ปัจจุบันของนายแซนเดอร์ ชาวอเมริกัน เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย เนื่องจากไปทำสัญญาค้ำประกันเข้าซื้อรถยนต์ แล้วผิดสัญญาเข้าซื้อกับธนาคาร แต่กรม ต. ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ระบบสารสนเทศของกรม ต. จัดเก็บโดยใช้ชื่อ สกุล เป็นภาษาอังกฤษ มีวันเดือนปีเกิด เพศ สัญชาติ หมายเลขหนังสือเดินทาง พร้อมภาพถ่าย ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล หากจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบข้อมูลดังกล่าวให้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีหนังสือหรือหมายเรียกไป นายติดตามจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กรม ต. มีหนังสือส่งเอกสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า การขอตรวจสอบข้อมูลการแจ้งที่พักอาศัยของบุคคล ไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร กรม ต. มีมติไม่ให้เปิดเผย เพราะยังไม่มี การดำเนินการฟ้องร้อง หรือยังไม่เข้ากระบวนการในชั้นศาล และไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใดได้ และจากการตรวจสอบครั้งสุดท้ายพบว่านายแซนเดอร์ บินออกจากสุวรรณภูมิตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่อยู่ปัจจุบันของนายแซนเดอร์ชาวอเมริกัน ที่แจ้งไว้กับกรม ต. มีไว้ในครอบครองเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและติดตามตัวบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่เนื่องจากนายแซนเดอร์ เป็นบุคคลต่างด้าวไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยที่แน่นอน ข้อมูลที่อยู่แจ้งไว้กับกรม ต. จึงไม่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๑ ประกอบกับนายแซนเดอร์เป็นคู่กรณีกับธนาคาร ซึ่งนายติดตามได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนและไม่มีช่องทางอื่นใดที่จะติดต่อกับนายแซนเดอร์ ได้ จึงสมควรเปิดเผยที่อยู่ของนายแซนเดอร์ให้นายติดตามทราบได้ จึงวินิจฉัยให้กรม ต. เปิดเผยข้อมูลที่อยู่ปัจจุบันของนายแซนเดอร์ ที่แจ้งไว้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้ด้วย

เดี๋ยวยุโรป ๑๔ วัน แกกก็มาปรากฏตัว อาจไปเก็บตัวกักไวรัสบ้านก็ได้ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทหารหรือไปदनะครบที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๐๗๖/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

๕ ปี มึงงานอะไรบ้าง

เป็นเรื่องของหน่วยงานมีหนังสือหรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไปครับ ว่าคนขอเอกสารเขาบอกว่าจะนำไปฟ้องคดี เรื่องอย่างนี้เปิดเผยได้หรือไม่ หรือให้ไปว่ากันในชั้นศาล

นายฟ็อง เป็นคู่ความกับองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง กรณีเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีความประสงค์ขอรับบริการข้อมูลข่าวสาร โดยขอตรวจดู และขอคัดสำเนาเอกสาร คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง เรื่อง มอบหมายการงานให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดี คือนายฟ็องเขาขอเอกสารเพื่อไปฟ้องศาลบอกกันตรง ๆ จึงขอหารือว่าจะทำอะไรจึงจะเหมาะสมในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และไม่เกิดความเสียหายแก่ราชการ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชุมพิจารณากันแล้วมีหนังสือตอบไปว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่หารือเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำสั่งมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติงาน เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามปกติทั่วไป ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า การปฏิบัติราชการในเรื่องใด ๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ฯลฯ จึงกำหนดให้เป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น แต่ข้อมูลข่าวสารตามที่นายฟ็องมีคำขอนั้น ไม่มีลักษณะดังกล่าวแต่อย่างใด จึงให้สำเนาข้อมูลข่าวสารได้

หนังสือตอบข้อหารือฉบับนี้หน่วยงานเก็บไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ และเผยแพร่ต่อได้ครับ ว่าต่อให้เขาบอกว่าจะไปแจ้งความ ไปฟ้องศาล ไปร้องเรียนจังหวัด หากเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ก็ต้องเปิดเผย แล้วไปชี้แจงกันเอง มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(หารือ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ที่ นร ๐๑๐๘/ว ๒๗๖๑

กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ - 3 เม.ย. 2563
เลขรับ 1346
เวลา

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. บทความเรื่อง แคโหนด ถึงจะมีส่วนได้เสีย
  ๒. บทความเรื่อง ทำไมสองมาตรฐาน
  ๓. บทความเรื่อง คลินิกเถื่อนหรือเปล่า
  ๔. บทความเรื่อง ข้อมูลคนต่างด้าว
  ๕. บทความเรื่อง ๕ ปี มีงานอะไรบ้าง

กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
วันที่ - 3 เม.ย. 2563
เลขรับที่ ๑๓๖๗
เวลา

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น สรุปลย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปลข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สรุปลข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นต้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพร่ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่บทความ จำนวน ๕ เรื่อง ทางสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงานนี้เพื่อส่งให้ส่วนราชการในการกำกับดูแลต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และคิว อาร์ โค้ด ด้านล่างนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวหิรัญญา บุญจำรูญ)

ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๙๘

แค่นั้น ถึงจะมีส่วนได้เสีย

เรื่องนี้ผู้ขอขอสำเนาเอกสารไปเพื่อใช้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเอง แต่กว่าจะได้ก็ไม่ทันการในชั้นคณะกรรมการ คงต้องไปใช้ในชั้นศาลต่อไป แต่ก็อย่าเพิ่งทิ้ง เก็บไว้ใช้เป็นตำราอ้างอิงได้

นายเชื้อใจคบหากับนางบี เพราะนางบีบอกว่าแยกทางกับสามี เลี้ยงลูกเองคนเดียว สักระยะหนึ่งเมื่อไปกันไม่ได้นายเชื้อใจก็จะเลิกคบ นางบีจึงร้องเรียนต่อหน่วยงานของนายเชื้อใจทุกระดับชั้น จนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง นายเชื้อใจจึงมีหนังสือถึงสำนักทะเบียนกลางขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสของนางบีว่ายังมีทะเบียนสมรส หรือได้จดทะเบียนหย่าแล้วหรือไม่ และขอสำเนาเอกสารหลักฐานทะเบียนการหย่าเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แต่สำนักทะเบียนกลางมีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า ข้อมูลดังกล่าวประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร ห้ามเปิดเผย และนายเชื้อใจไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับข้อมูล จึงเปิดเผยให้ไม่ได้ นายเชื้อใจจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ สำนักทะเบียนกลางมีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงเหมือนที่มีหนังสือแจ้งนายเชื้อใจไปแล้ว พร้อมยกข้อกฎหมายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลจะเปิดเผยได้ต่อเมื่อผู้มีส่วนได้เสียจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย และก็ยังยืนยันว่านายเชื้อใจไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับนางบีที่เป็นเจ้าของข้อมูล จึงปฏิเสธไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาประเด็นว่า นายเชื้อใจมีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้หรือไม่ รับฟังได้ว่านายเชื้อใจต้องการใช้ข้อมูลเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามที่ถูกร้องเรียนต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ด้วยเหตุว่าไปมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง พิจารณาจากประโยชน์ได้เสียของนายเชื้อใจและความสัมพันธ์ระหว่างนายเชื้อใจกับนางบีเห็นว่ามีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของนางบีได้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แต่อย่างไรก็ดี จึงวินิจฉัยให้สำนักทะเบียนกลางเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจดทะเบียนสมรสของนางบีให้นายเชื้อใจทราบได้ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง โดยกำหนดเงื่อนไขให้ใช้เฉพาะในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น

ขอให้หน่วยงานเก็บเรื่องนี้เป็นกรณีศึกษาอ้างอิงได้เลยครับ ไม่ใช่ปฏิเสธไว้ก่อนทั้งที่ข้อกล่าวหาที่ชัดเจนแล้ว ยังไม่มีสิทธิ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามคำนิยามของกฎหมาย ก็ไม่รู้ว่าต้องเอาอะไรมาพิสูจน์คำว่า มีส่วนได้เสีย มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๖๐/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”